

Γνωρίσαμε πρώτη φορά τη Μελίσα σε μια βραδιά ποιήσης στο κέντρο της πόλης όπου η Μπόμπι κι εγώ απαγγέλλαμε τα ποιήματά μας. Η Μελίσα μάς έβγαλε φωτογραφία έξω, η Μπόμπι κάπνιζε, κι εγώ κρατούσα αμήχανη τον αριστερό μου καρπό με το δεξί χέρι λες και φοβόμουν μη μου φύγει. Η Μελίσα χρησιμοποίησε μια μεγάλη επαγγελματική φωτογραφική μηχανή, ενώ σε μια ειδική θήκη είχε φυλαγμένους πολλούς διαφορετικούς φακούς. Όσο φωτογράφιζε, μιλούσε και κάπνιζε. Μας μίλησε για την παρουσίασή μας, κι εμείς της είπαμε για τη δουλειά της, την οποία είχαμε δει τυχαία στο Ίντερνετ. Το μπαρ έκλεισε γύρω στα μεσάνυχτα. Είχε αρχίσει ήδη να βρέχει, και η Μελίσα μάς είπε πως ήμασταν ευπρόσδεκτες στο σπίτι της για ένα ποτό.

Μπήκαμε όλες στο πίσω κάθισμα ενός ταξί και ξεκινήσαμε να βάζουμε τις ζώνες μας. Η Μπόμπι κάθισε στη μέση, με το κεφάλι της γυρισμένο για να μιλάει στη Μελίσα, κι έτσι έβλεπα τον αυχένα της και το αυτάκι της, το οποίο ήταν σαν κουτάλι. Η Μελίσα έδωσε στον οδηγό μια διεύθυνση κάπου στη Μόνκσταουν, κι εγώ γύρισα και κοίταξα έξω από το παράθυρο. Από το ραδιόφωνο

ακούστηκε μια φωνή που είπε τις λέξεις: «δεκαετία του '80»... «ποπ»... «κλασικά». Ύστερα έπαιξε ένα διαφημιστικό. Ένωθα μια ευχάριστη αναστάτωση, ήμουν έτοιμη να αντιμετωπίσω την πρόκληση της επίσκεψης σ' ένα άγνωστο σπίτι έχοντας προετοιμάσει ήδη τις φιλοφρονήσεις που έπρεπε να κάνω και τις εκφράσεις που έπρεπε να πάρει το πρόσωπό μου για να γίνω γοητευτική.

Το σπίτι ήταν μια ημιανεξάρτητη κατοικία με κόκκινο τούβλο κι ένα σφεντάμι απέξω. Κάτω από τον φανοστάτη, τα φύλλα έδειχναν πορτοκαλιά και φεύτικα. Μου άρεσε πολύ να βλέπω το εσωτερικό των σπιτιών άλλων ανθρώπων, ιδιαίτερα όσων ήταν κάπως διάσημοι, όπως η Μελίσα. Πήρα αμέσως την απόφαση να καταγράψω στη μνήμη μου τα πάντα για το σπίτι της, ώστε να το περιγράψω αργότερα στους άλλους φίλους μας και η Μπόμπι συμφώνησε.

Μόλις μπήκαμε μέσα, ένα μικρό κόκκινο σπάνιελ ήρθε τρέχοντας στο χολ και άρχισε να μας γαβγίζει. Έκανε ζέστη στον διάδρομο, και τα φώτα ήταν αναμμένα. Δίπλα στην πόρτα, επάνω σ' ένα χαμηλό τραπέζι, κάποιος είχε αφήσει μια στοίβα με φιλά, μια βούρτσα κι ένα κραγιόν με βγαλμένο το καπάκι. Πάνω από τη σκάλα κρεμόταν ένα αντίγραφο του Μοντιλιάνι, μια γυμνή ξαπλωμένη γυναίκα. Σκέφτηκα πως αυτό είναι κοτζάμ σπίτι. Μια ολόκληρη οικογένεια θα μπορούσε να ζήσει εδώ.

Έχουμε καλεσμένους! αναφώνησε η Μελίσα στον διάδρομο.

Κανένας δεν εμφανίστηκε, οπότε την ακολουθήσαμε στην κουζίνα. Θυμάμαι πως είδα μια σκούρα ξύλινη γαβάθα γεμάτη με ώριμα φρούτα και πρόσεξα τη σέρα.

Πλούσιοι, σκέφτηκα. Πάντα σκεφτόμουν τους πλούσιους εκείνο τον καιρό. Το σκυλί μάς είχε ακολουθήσει ως την κουζίνα και στριφογύριζε ρουθουνίζοντας στα πόδια μας, αλλά η Μελίσα δεν έκανε καμία αναφορά στην παρουσία του, οπότε κι εμείς δεν είπαμε κουβέντα.

Κρασί; ρώτησε η Μελίσα. Λευκό ή κόκκινο;

Μας έβαλε σε δύο πελώρια ποτήρια που είχαν το μέγεθος μπολ και καθίσαμε γύρω από ένα χαμηλό τραπέζι. Η Μελίσα μάς ρώτησε πώς ξεκινήσαμε να απαγγέλλουμε στη σκηνή τα ποιήματά μας. Είχαμε τελειώσει μόλις το τρίτο έτος στο πανεπιστήμιο εκείνη την εποχή, αλλά παρουσιάζαμε τα ποιήματά μας μπροστά στο κοινό από τότε που ήμασταν στο σχολείο. Οι εξετάσεις είχαν τελειώσει ήδη. Ήταν τέλη Μαΐου.

Η Μελίσα είχε τη φωτογραφική μηχανή της επάνω στο τραπέζι και κάθε τόσο την έπαιρνε στα χέρια της για να βγάλει μια φωτογραφία κι έλεγε γελώντας αυτοσαρκαστικά πως ήταν «εργασιομανής». Άναψε ένα τσιγάρο και τίναξε τη στάχτη σ' ένα κιτς γυάλινο τασάκι. Το σπίτι δε μύριζε καθόλου καπνό, και αναρωτήθηκα αν κάπνιζε συνήθως μέσα ή όχι.

Έκανα μερικές καινούριες φίλες, είπε.

Ο άντρας της στεκόταν στην πόρτα της κουζίνας. Μας χαιρέτησε, και το σκυλί άρχισε να τσιρίζει και να κλαψουρίζει και να τρέχει γύρω γύρω.

Από δω η Φράνσις, συνέχισε η Μελίσα. Και από δω η Μπόμπι. Είναι ποιήτριες.

Εκείνος πήρε μια μπίρα από το ψυγείο και την άνοιξε πάνω στον πάγκο της κουζίνας.

Έλα να καθίσεις μαζί μας, είπε η Μελίσα.

Ναι, πολύ θα το 'θελα, αποκρίθηκε, αλλά καλύτερα να προσπαθήσω να κοιμηθώ λίγο πριν από την πτήση.

Το σκυλί πήδησε πάνω σε μια καρέκλα της κουζίνας που ήταν πιο κοντά στο σημείο όπου στεκόταν, κι αυτός άπλωσε αφηρημένος το χέρι για να χαϊδέψει το κεφάλι του. Ρώτησε τη Μελίσα αν είχε ταΐσει το σκυλί, κι εκείνη του απάντησε όχι. Το πήρε στην αγκαλιά του και το άφησε να του γλείφει τον λαιμό και το πιγούνι. Είπε ότι θα την τσίριζε εκείνος και βγήκε πάλι από την πόρτα της κουζίνας.

Ο Νικ έχει γύρισμα αύριο το πρωί στο Κάρντιφ, είπε η Μελίσα.

Ξέραμε ήδη πως ο άντρας της ήταν ηθοποιός. Μαζί με τη Μελίσα φωτογραφίζονταν συχνά σε εκδηλώσεις, και είχαμε φίλους φίλων οι οποίοι τους είχαν γνωρίσει. Είχε μεγάλο και ωραίο πρόσωπο κι έδειχνε πως θα μπορούσε να σηκώσει άνετα τη Μελίσα με το ένα χέρι και να κρατάει μακριά τους παρείσακτους με το άλλο.

Είναι πολύ ψηλός, επισήμανε η Μπόμπι.

Η Μελίσα χαμογέλασε λες και το «ψηλός» ήταν ευφημισμός, αλλά όχι απαραίτητα κάτι κολακευτικό. Η συζήτηση συνεχίστηκε. Κουβεντιάσαμε λίγο για την κυβέρνηση και την Καθολική Εκκλησία. Η Μελίσα μάζε ρώτησε αν ήμασταν θρησκευόμενες και απαντήσαμε όχι. Είπε πως έβρισκε τις θρησκευτικές τελετές, όπως οι κηδείες ή οι γάμοι, «παρηγορητικές με έναν κατασταλτικό τρόπο». Είναι κάτι κοινό για όλους, πρόσθεσε, κι αυτό είναι ωραίο για τον νευρωτικό ατομικιστή. Και μιας και πήγα σε σχολείο με καλόγριες, ξέρω ακόμα τις περισσότερες από τις προσευχές.

Κι εμείς πήγαμε σε σχολείο με καλόγριες, είπε η Μπόμπι. Αυτό δημιούργησε διάφορα ζητήματα.

Η Μελίσα χαμογέλασε πλατιά και ρώτησε: Σαν ποια;

Να, εγώ είμαι ομοφυλόφιλη, απάντησε η Μπόμπι. Και η Φράνσις κομμουνίστρια.

Επίσης, δε νομίζω ότι θυμάμαι καμία προσευχή, είπα εγώ.

Καθίσαμε εκεί μιλώντας και πίνοντας για αρκετή ώρα. Θυμάμαι πως είπαμε για την ποιήτρια Πατρίσια Λόκγουντ, την οποία θαυμάζαμε, καθώς και για τον «φεμινισμό του μισθολογικού χάσματος», όπως τον αποκάλεσε υποτιμητικά η Μπόμπι. Άρχισα να κουράζομαι και να μεθάω λιγάκι. Δε μου ερχόταν τίποτα πνευματώδες να πω, ενώ όποια έκφραση κι αν έπαιρνα δεν κατάφερε να αποτυπώσει την αίσθηση του χιούμορ μου. Νομίζω ότι γέλασα κι έγνεφα καταφατικά πολύ. Η Μελίσα μάζε είπε ότι δούλευε ένα καινούριο βιβλίο με δοκίμια. Η Μπόμπι, σε αντίθεση με μένα, είχε διαβάσει το πρώτο της.

Δεν είναι πολύ καλό, μου είπε η Μελίσα. Να περιμένεις μέχρι να βγει το επόμενο.

Περίπου στις τρεις μάζε οδήγησε στο διαθέσιμο δωμάτιο λέγοντας πόσο ωραία ήταν που μας γνώρισε και πόσο χαιρόταν που θα διανυκτερεύαμε εκεί. Όταν ξαπλώσαμε, στύλωσα το βλέμμα μου στο ταβάνι και αισθανόμουν πολύ μεθυσμένη. Το δωμάτιο δε σταματούσε να γυρίζει με κοφτές, διαδοχικές περιστροφές. Μόλις η ματιά μου συνήθιζε σε μια περιδίνηση, αμέσως ξεκινούσε μια άλλη. Ρώτησα την Μπόμπι αν αντιμετώπιζε το ίδιο πρόβλημα, αλλά απάντησε όχι.

Δεν είναι καταπληκτική; είπε η Μπόμπι. Η Μελίσα.

Τη συμπάθησα, απάντησα.

Ακούγαμε τη φωνή της στον διάδρομο και τα βήματά της, που την πήγαιναν από δωμάτιο σε δωμάτιο. Μια φορά που γάβγισε το σκυλί, την ακούσαμε να φωνάζει κάτι και ύστερα ήχησε η φωνή του άντρα της. Αλλά αμέσως μετά μας πήρε ο ύπνος. Δεν τον ακούσαμε να φεύγει.

/

Γνώρισα την Μπόμπι στο γυμνάσιο. Εκείνα τα χρόνια ήταν πολύ ισχυρογνώμων και την έβαζαν συχνά τιμωρία εξαιτίας μιας κακής διαγωγής που το σχολείο μας αποκαλούσε «διακοπή της διδασκαλίας και μάθησης». Όταν ήμασταν δεκαέξι, τρύπησε τη μύτη της και ξεκίνησε το κάπνισμα. Κανένας δεν τη συμπαθούσε. Μια φορά πήρε αποβολή επειδή έγραψε «γαμιέται η πατριαρχία» στον τοίχο, δίπλα σ' ένα γύψινο εκμαγείο της σταύρωσης. Κανένα αίσθημα αλληλεγγύης δεν προκάλεσε αυτό το περιστατικό. Η Μπόμπι θεωρούνταν φιγουρατζού. Ακόμα κι εγώ είχα αναγκαστεί να παραδεχτώ πως η διδασκαλία και η μάθηση κυλούσαν πολύ πιο ομαλά την εβδομάδα που απουσίαζε.

Όταν ήμασταν δεκαεφτά, έπρεπε να παραστήσουμε σε κάποιον φιλανθρωπικό χορό στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου, με μια ντισκομπάλα, σπασμένη εδώ κι εκεί, να σκορπίζει φως στο ταβάνι και στα παράθυρα με τα κάγκελα. Η Μπόμπι φόρεσε ένα πολύ λεπτό καλοκαιρινό φόρεμα και φαινόταν αχτένιστη. Εξέπεμπε τόση γοητεία, που όλοι έπρεπε να προσπαθήσουν πολύ για να μην την προσέξουν. Της είπα ότι μου άρεσε το φόρεμά της. Μου έδωσε να πιω λίγη από τη βότκα που κουβαλούσε μέσα

σ' ένα μπουκάλι κόκα κόλα και ρώτησε αν ήταν κλειδωμένο το υπόλοιπο σχολείο. Πήγαμε να ελέγξουμε την πόρτα για τις πίσω σκάλες και βρήκαμε πως ήταν ανοιχτή. Όλα τα φώτα ήταν σβηστά, και ήμασταν ολομόναχες. Ακούγαμε τη μουσική να βουίζει μέσα από τις σανίδες, σαν τον ήχο ενός τηλεφώνου που ανήκε σε κάποιον άλλο. Η Μπόμπι μού έδωσε λίγη ακόμα από τη βότκα της και ρώτησε αν μου άρεσαν τα κορίτσια. Μαζί της δεν ήταν καθόλου δύσκολο να συμπεριφέρεσαι σαν να μη σε πτοεί τίποτα. Είπα απλώς: Φυσικά.

Δεν ήταν ότι πρόδιδα την πίστη κάποιου σε μένα όταν τα έφτιαξα με την Μπόμπι. Δεν είχα στενές φίλες και στο μεσημεριανό διάλειμμα διάβαζα μόνη σχολικά βιβλία στη βιβλιοθήκη. Μου άρεσαν τα άλλα κορίτσια, τα άφηνα να αντιγράφουν τις εργασίες μου, αλλά ήμουν μόνη κι ένιωθα ότι δεν άξιζα την αληθινή φιλία. Έφτιαχνα λίστες με ό,τι έπρεπε να βελτιώσω στον εαυτό μου. Μόλις άρχισα να βγαίνω με την Μπόμπι, όλα άλλαξαν. Καμία δε ζητούσε πια να αντιγράψει από μένα. Στο διάλειμμα περπατούσαμε χέρι χέρι στον χώρο στάθμευσης, κι όλες, γεμάτες κακία, απέφευγαν να μας κοιτάξουν. Είχε πλάκα. Πρώτη φορά περνούσα στ' αλήθεια τόσο ωραία.

Μετά το σχολείο ξαπλώναμε στο δωμάτιό της ακούγοντας μουσική και λέγαμε γιατί άρεσε η μια στην άλλη. Αυτές οι συζητήσεις ήταν εκτενείς και έντονες και σε μένα φάνταζαν τόσο βαρυσήμαντες, ώστε τα βράδια, κρυφά, μετέγραφα από μνήμης αποσπάσματά τους. Όποτε μιλούσε η Μπόμπι για μένα, αισθανόμουν λες κι έβλεπα για πρώτη φορά τον εαυτό μου στον καθρέφτη. Επίσης, κοιταζόμουν πιο συχνά σε αληθινούς καθρέφτες. Άρχισα να

παρατηρώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον το πρόσωπο και το σώμα μου, κάτι που δεν είχα κάνει ποτέ στο παρελθόν. Ρωτούσα, για παράδειγμα, την Μπόμπι: Είναι μακριά τα πόδια μου; Ή κοντά;

Στην τελετή αποφοίτησης του σχολείου ανεβήκαμε στη σκηνή και απαγγείλαμε ένα ποίημά μας. Κάποιοι γονείς έβαλαν τα κλάματα, αλλά οι συμμαθήτριές μας απλώς κοιτούσαν έξω από τα παράθυρα της αίθουσας εκδηλώσεων ή μιλούσαν χαμηλόφωνα μεταξύ τους. Έπειτα από αρκετούς μήνες, πάνω από έναν χρόνο αφότου ήμασταν μαζί, η Μπόμπι κι εγώ χωρίσαμε.

/

Η Μελίσα ήθελε να γράψει ένα άρθρο για μας. Μας έστειλε ένα μείλ για να ρωτήσει αν θα μας ενδιέφερε κάτι τέτοιο, έχοντας επισυνάψει μερικές από τις φωτογραφίες που είχε τραβήξει έξω από το μπαρ. Μόνη στο δωμάτιό μου, κατέβασα ένα από τα αρχεία και το άνοιξα σε πλήρη οθόνη. Η Μπόμπι με κοίταξε σκανταλιάρικα μέσα από τη φωτογραφία, κρατώντας στο δεξί της χέρι ένα τσιγάρο ενώ έβαζε τη γούνινη εσάρπα της με το άλλο. Δίπλα της, εγώ έδειχνα βαριεστημένη και ενδιαφέρουσα. Προσπάθησα να φανταστώ το όνομά μου να εμφανίζεται σ' ένα άρθρο, με μια γραμματοσειρά με πατούρα και παχιές κάθετες γραμμές. Αποφάσισα ότι θα έβαζα τα δυνατά μου να εντυπωσιάσω τη Μελίσα την επόμενη φορά που θα συναντιόμασταν.

Σχεδόν αμέσως μόλις έλαβα το μείλ, τηλεφώνησε η Μπόμπι.

Τις είδες τις φωτογραφίες; ρώτησε. Νομίζω πως είμαι ερωτευμένη μαζί της.

Κρατώντας με το ένα χέρι το τηλέφωνο, μεγέθυνα με το άλλο το πρόσωπο της Μπόμπι. Ήταν μια εικόνα υψηλής ποιότητας, αλλά τη μεγέθυνα τόσο πολύ, που έγινε θολή.

Μπορεί να είσαι απλώς ερωτευμένη με το πρόσωπό σου, είπα.

Το ότι έχω ωραίο πρόσωπο δε σημαίνει πως είμαι νάρκισσος.

Δεν το σχολίασα. Μεγέθυνα κι άλλο τη φωτογραφία. Ήξερα πως η Μελίσα έγραφε σε αρκετές μεγάλες λογοτεχνικές ιστοσελίδες και πως τα κείμενά της κυκλοφορούσε ευρέως στο Ίντερνετ. Είχε γράψει ένα περίφημο δοκίμιο για τα Όσκαρ, το οποίο αναδημοσίευαν οι πάντες κάθε χρόνο που ήταν να δοθούν τα βραβεία. Καμιά φορά έγραφε, επίσης, για ντόπιους καλλιτέχνες οι οποίοι πουλούσαν έργα τους στην οδό Γκράφτον ή για πλανόδιους μουσικούς στο Λονδίνο· τα κείμενα αυτά συνοδεύονταν πάντα από όμορφες φωτογραφίες των πρωταγωνιστών της, οι οποίοι παρουσιάζονταν πολύ ανθρώπινοι και εκφραστικοί. Έφερα πάλι την εικόνα στις κανονικές της διαστάσεις και προσπάθησα να δω το πρόσωπό μου σαν να ήμουν κάποια ξένη στο Ίντερνετ που το έβλεπε για πρώτη φορά. Ήταν στρογγυλό και λευκό, με φρύδια σαν ανάποδες παρενθέσεις, τα μάτια μου δεν κοιτούσαν στον φακό, ήταν σχεδόν κλειστά. Ακόμα κι εγώ έβλεπα πως είχα προσωπικότητα.

Της στείλαμε ένα μείλ λέγοντας ότι θα θέλαμε πάρα πολύ και μας κάλεσε για βραδινό στο σπίτι της, προκει-

μένου να μιλήσουμε για τη δουλειά μας και να βγάλουμε μερικές ακόμα φωτογραφίες. Με ρώτησε αν θα μπορούσα να προωθήσω κάποια αντίγραφα των ποιημάτων μας και της έστειλα τρία ή τέσσερα από τα καλύτερά μας. Συζήτησα διεξοδικά με την Μπόμπι τι θα φορούσε στο δείπνο υπό το πρόσχημα ότι μιλούσαμε για το τι θα έπρεπε να φορέσουμε και οι δύο. Ήμουν στο δωμάτιό μου και την παρακολουθούσα να κοιτάζεται στον καθρέφτη, μαζεύοντας και αφήνοντας πάλι κάτω, επικριτικά, τα μαλλιά της.

Όταν λες πως είσαι ερωτευμένη με τη Μελίσα... είπα.

Εννοώ πως είμαι τσιμπημένη μαζί της.

Το ξέρεις ότι είναι παντρεμένη.

Νομίζεις ότι δεν της αρέσω; ρώτησε η Μπόμπι.

Κρατούσε ψηλά, μπροστά από τον καθρέφτη, ένα από τα λευκά πουκάμισά μου από ξασμένο βαμβάκι.

Τι εννοείς με το αν της αρέσεις; είπα. Σοβαρολογούμε ή κάνουμε πλάκα;

Εν μέρει σοβαρολογώ. Νομίζω πως πράγματι της αρέσω.

Για να κάνει εξωσυζυγική σχέση, δηλαδή;

Η Μπόμπι έβαλε τα γέλια μόλις το άκουσε. Κατά κανόνα, με όλο τον υπόλοιπο κόσμο, είχα πάνω κάτω μια αίσθηση του τι πρέπει να παίρνω στα σοβαρά και τι όχι, αλλά με την Μπόμπι ήταν αδύνατο. Ποτέ δεν έδειχνε να σοβαρολογεί απόλυτα ή να αστειεύεται απόλυτα. Ως αποτέλεσμα, είχα υιοθετήσει μια ζεν τακτική και δεχόμουν ό,τι παράξενο έλεγε. Την παρακολούθησα να βγάζει την μπλούζα της για να βάλει το λευκό πουκάμισο. Ανέβασε προσεκτικά τα μανίκια.

Ωραίο; ρώτησε. Η απαίσιος;

Ωραίο. Ωραίο είναι.

Έβρεχε όλη μέρα προτού πάμε για βραδινό στο σπίτι της Μελίσα. Κάθισα στο κρεβάτι το πρωί γράφοντας ποίηση, αλλάζοντας σειρά όποτε ήθελα. Τελικά ανέβασα τα στόρια, διάβασα στο Ίντερνετ τις ειδήσεις κι έκανα ντους. Το διαμέρισμά μου είχε μια πόρτα που έβγαζε στην αυλή του κτιρίου η οποία ήταν γεμάτη πρασινάδα και είχε στην ακριανή γωνία ένα δέντρο με άνθη κερασιάς. Κόντευε Ιούνιος, αλλά τον Απρίλιο τα άνθη ήταν φωτεινά και μεταξένια σαν χαρτοπόλεμος. Το διπλανό ζευγάρι είχε ένα μωράκι που, καμιά φορά τα βράδια, έκλαιγε. Μου άρεσε εδώ όπου ζούσα.

Εκείνο το απόγευμα συναντήθηκα με την Μπόμπι στο κέντρο και πήραμε το λεωφορείο για τη Μόνκσταουν. Το να βρούμε τον δρόμο για να επιστρέψουμε σ' εκείνο το σπίτι έμοιαζε με το παιχνίδι όπου ο ένας παίκτης δίνει στον επόμενο ένα κουτί με πολλά περιτυλίγματα που τα ξετυλίγουν εκ περιτροπής, ώσπου να ανακαλύψουν το δώρο που κρύβει. Στη διαδρομή, όταν το ανέφερα στην Μπόμπι, είπε: Το σπίτι είναι το έπαθλο ή ακόμα ένα περιτύλιγμα;

Αυτή τη συζήτηση θα την ξαναπιάσουμε μετά το δείπνο, απάντησα.

Όταν χτυπήσαμε το κουδούνι, άνοιξε η Μελίσα έχοντας τη φωτογραφική της μηχανή κρεμασμένη στον ώμο. Μας ευχαρίστησε που ήρθαμε. Είχε ένα εκφραστικό, συνωμοτικό χαμόγελο, το οποίο σκέφτηκα πως μάλλον χάριζε σε όλους τους πρωταγωνιστές των άρθρων της, σαν να έλεγε: για μένα δεν είσαι ένα συνηθισμένο θέμα, είσαι κάτι ιδιαίτερο και αγαπημένο. Ήξερα πως αργότερα στον καθρέφτη θα έκανα, γεμάτη φθόνο, πρόβα σ' αυτό το χαμόγελο. Το σπάνιελ γάβγιζε νευρικά στην πόρτα της κουζίνας όσο κρεμούσαμε τα μπουφάν μας.

Στην κουζίνα, ο άντρας της φιλόκοβε λαχανικά. Αυτή η συγκέντρωση είχε προκαλέσει μεγάλη αναστάτωση στο σκυλί. Πήδησε σε μια καρέκλα και γάβγιζε επί δέκα ή είκοσι δευτερόλεπτα προτού ο Νικ τού πει να σταματήσει.

Να σας φέρουμε ένα ποτήρι κρασί; ρώτησε η Μελίσα.

Απαντήσαμε «Βεβαίως», και ο Νικ έβαλε στα ποτήρια. Τον είχα ψάξει στο Ίντερνετ ύστερα από την πρώτη φορά που τον γνώρισαμε, εν μέρει επειδή δεν ήξερα κανέναν άλλο ηθοποιό στην πραγματικότητα. Κατά βάση είχε δουλέψει στο θέατρο, αλλά είχε κάνει και λίγο τηλεόραση και κινηματογράφο. Πριν από κάμποσα χρόνια ήταν υποψήφιος για ένα σημαντικό βραβείο, το οποίο δεν πήρε. Είχα πέσει πάνω σε μια ολόκληρη σειρά από ημίγυμνες φωτογραφίες του, οι περισσότερες από τις οποίες τον έδειχναν νεότερο, να βγαίνει από μια πισίνα ή να κάνει ντους σε μια τηλεοπτική εκπομπή που είχε διακοπεί εδώ και καιρό. Έστειλα στην Μπόμπι ένα λινκ για μια από αυτές τις φωτογραφίες με το μήνυμα: σύζυγος-τρόπαιο.

Η Μελίσα δεν εμφανιζόταν σε πολλές φωτογραφίες στο Ίντερνετ, αν και η συλλογή άρθρων της είχε κάνει αί-

σθηση. Δεν ήξερα πόσο καιρό ήταν παντρεμένη με τον Νικ. Κανέννας τους δεν ήταν τόσο διάσημος ώστε να υπάρχει στο Ίντερνετ μια τέτοια πληροφορία.

Λοιπόν, γράφετε τα πάντα μαζί; ρώτησε η Μελίσα.

Όχι, προς Θεού! απάντησε η Μπόμπι. Η Φράνσις τα γράφει όλα. Εγώ δε βοηθάω καν.

Αυτό δεν είναι αλήθεια... είπα. Δεν είναι αλήθεια. Πράγματι βοηθάς. Έτσι το λέει.

Η Μελίσα έγειρε το κεφάλι της στο πλάι και χασκογέλασε.

Ωραία. Λοιπόν, ποια από τις δύο λέει ψέματα; είπε.

Εγώ έλεγα ψέματα. Η Μπόμπι εμπλούτιζε τη ζωή μου, αλλά δε με βοηθούσε να γράφω ποίηση. Απ' όσο ήξερα, δεν είχε ασχοληθεί καθόλου δημιουργικά με το γράψιμο. Της άρεσε να απαγγέλλει δραματικούς μονολόγους και να τραγουδάει αντιπολεμικές μπαλάντες. Επάνω στη σκηνή ήταν η καλύτερη καλλιτέχνις και της έριχνα συχνά ματιές, όταν ήμουν αγχωμένη, για να υπενθυμίζω στον εαυτό μου τι να κάνει.

Για βραδινό φάγαμε μακαρόνια μέσα σε μια παχιά σάλτσα από λευκό κρασί και πολύ σκορδόψωμο. Ο Νικ παρέμεινε την περισσότερη ώρα σιωπηλός ενώ η Μελίσα μάς ρωτούσε διάφορα πράγματα. Μας έκανε όλους να γελάσουμε πολύ, αλλά με τον τρόπο που κάνεις κάποιον να φάει κάτι όταν δε θέλει πραγματικά να το φάει. Δεν ήξερα αν μου άρεσε ο εύθυμος δυναμισμός αυτής της μορφής, αλλά ήταν φανερό πόσο τον απολάμβανε η Μπόμπι. Δε γελούσε από υποχρέωση, το καταλάβαινα.

Παρόλο που δεν μπορούσα να προσδιορίσω επακριβώς γιατί, αισθανόμουν σίγουρη ότι, τώρα που η Μελίσα γνώ-

ριζε πως έγγραφα μόνη μου αυτό το υλικό, δεν ενδιαφερόταν και τόσο πολύ για τη συγγραφική διαδικασία που ακολουθούσαμε. Ήξερα πως η επιδεξιότητα αυτής της αλλαγής θα αρκούσε για να την αρνηθεί η Μπόμπι αργότερα, πράγμα που με εκνεύριζε σαν να είχε συμβεί ήδη. Άρχιζα να νιώθω έρμαιο όλης αυτής της κατάστασης, λες και η δυναμική που εντέλει είχε αυτοαποκαλυφθεί με άφηνε αδιάφορη ή δε με συμπεριλάμβανε καν. Θα μπορούσα να έχω βάλει περισσότερο τα δυνατά μου ώστε να εμπλακώ σ' αυτήν, αλλά μάλλον απεχθανόμουν το γεγονός ότι έπρεπε να προσπαθήσω για να με προσέξουν.

Μετά το βραδινό, ο Νικ μάζεψε τα πιάτα, ενώ η Μελίσα έβγαλε φωτογραφίες. Η Μπόμπι κάθισε στο περβάζι και κοιτούσε ένα αναμμένο κερί, γελούσε κι έπαιρνε χαριτωμένες εκφράσεις. Εγώ κάθισα ακίνητη στην τραπέζια, τελειώνοντας το τρίτο ποτήρι κρασί.

Μ' αρέσει πολύ το θέμα με το παράθυρο, είπε η Μελίσα. Να βγάλουμε μια παρόμοια, αλλά στη σέρα;

Η κουζίνα έβγαζε στη σέρα μέσα από δύο διπλές πόρτες. Η Μπόμπι ακολούθησε τη Μελίσα, η οποία έκλεισε τις πόρτες πίσω τους. Έβλεπα την Μπόμπι να κάθεται στο περβάζι γελώντας, αλλά δεν άκουγα το γέλιο της. Ο Νικ άρχισε να γεμίζει τον νεροχύτη με ζεστό νερό. Του είπα ξανά πόσο ωραίο ήταν το φαγητό, και σηκώνοντας το βλέμμα του, αποκρίθηκε: Α, ευχαριστώ.

Μέσα από το τζάμι παρακολουθούσα την Μπόμπι να αφαιρεί λίγο μείκαπ κάτω από το μάτι της. Είχε λεπτούς καρπούς και μακριά αρμονικά χέρια. Καμιά φορά, όταν έκανα κάτι βαρετό, όπως να γυρίζω με τα πόδια στο σπίτι από τη δουλειά ή να απλώνω ρούχα, μου άρεσε να φα-

ντάζομαι πως έμοιαζα με την Μπόμπι. Είχε καλύτερη κορμολοσσιά από τη δική μου κι ένα πανέμορφο πρόσωπο, που σου έμενε αξέχαστο. Βίωνα με τόση αληθοφάνεια αυτή την προσποίηση, ώστε, αν τύχαινε να διακρίνω το είδωλό μου και να δω το παρουσιαστικό μου, ένιωθα να με αιφνιδιάζει με έναν αλλόκοτο τρόπο η αποπροσωποποίηση. Ήταν πιο δύσκολο να το κάνω τώρα που η Μπόμπι καθόταν ακριβώς μπροστά στα μάτια μου, αλλά το δοκίμασα ούτως ή άλλως. Είχα όρεξη να πω κάτι προκλητικό και ανόητο.

Οι υπηρεσίες μου είναι μάλλον περιττές, είπα.

Ο Νικ κοίταξε έξω στη σέρα, όπου η Μπόμπι έκανε κάτι με τα μαλλιά της.

Νομίζεις ότι η Μελίσα τής δείχνει αδυναμία; ρώτησε. Θα της μιλήσω, αν θέλεις.

Δεν πειράζει. Όλοι έχουν αδυναμία στην Μπόμπι.

Αλήθεια; Εσύ μ' αρέσεις περισσότερο, πρέπει να πω.

Κοιταχτήκαμε. Καταλάβαινα ότι πήγαινε με τα νερά μου, οπότε χαμογέλασα.

Ναι, το κατάλαβα πως η συμπάθεια ήταν αμοιβαία, είπα.

Μ' ελκύουν οι ποιητικοί τύποι.

Έχω πλούσια εσωτερική ζωή, πίστεψέ με.

Εκείνος έβαλε τα γέλια μόλις το είπα. Το ήξερα ότι φερόμουν κάπως ανάρμοστα, αλλά δεν ένιωθα και πολύ άσχημα γι' αυτό. Έξω στη σέρα, η Μελίσα είχε ανάψει ένα τσιγάρο και τοποθετούσε τώρα την κάμερά της επάνω σ' ένα γυάλινο τραπεζάκι. Η Μπόμπι συγκατένευε με προσήλωση σε κάτι που της έλεγε.

Νομίζα πως το αποψινό θα ήταν σκέτος εφιάλτης, αλλά τελικά ήταν ωραία, είπε.

Κάθισε πάλι μαζί μου στο τραπέζι. Μου άρεσε που ξαφνικά ήταν ειλικρινής απέναντί μου. Ένωσα αμήχανα που είχα κοιτάξει τις ημίγυμνες φωτογραφίες του στο Ίντερνετ χωρίς να το ξέρει, και, εκείνη τη στιγμή, αυτή η γνώση μου φάνηκε πολύ διασκεδαστική και σχεδόν ήθελα να του μιλήσω γι' αυτό.

Ούτε κι εγώ τα πάω καλά με τέτοια δείπνα, αποκρίθηκα.

Νομίζω πως ήσουν αρκετά καλή.

Εσύ ήσουν πολύ καλός. Ήσουν σπουδαίος.

Μου χαμογέλασε. Προσπάθησα να θυμάμαι όσα μου είχε πει ώστε να τα επαναλάβω αργότερα στην Μπόμπι, αλλά μέσα στο κεφάλι μου δεν ακούγονταν το ίδιο αστεία.

Οι πόρτες άνοιξαν, και μπήκε πάλι μέσα η Μελίσα, κρατώντας τη φωτογραφική μηχανή στα χέρια της. Μας έβγαλε μια φωτογραφία καθιστούς στο τραπέζι, όπου ο Νικ κρατούσε το ποτήρι του στο χέρι κι εγώ κοιτούσα ανέκφραστη στον φακό. Στη συνέχεια κάθισε απέναντί μας και κοίταξε την οθόνη της κάμεράς της. Η Μπόμπι ήρθε και γέμισε πάλι το ποτήρι της με κρασί δίχως να ρωτήσει. Είχε μια μακάρια έκφραση στο πρόσωπο, και καταλάβαινα πως είχε μεθύσει. Ο Νικ την παρακολουθούσε, αλλά δε μίλησε.

Πρότεινα να φύγουμε εγκαίρως ώστε να προλάβουμε το τελευταίο λεωφορείο, και η Μελίσα υποσχέθηκε να μας στείλει τις φωτογραφίες. Το χαμόγελο της Μπόμπι σαν να κόπηκε, αλλά ήταν πολύ αργά για να προτείνει να μείνουμε περισσότερο. Κρατούσαμε ήδη τα μπουφάν στα χέρια μας. Αισθανόμουν ζαλισμένη, και τώρα που η Μπόμπι δε μιλούσε, γελούσα μόνη μου με το παραμικρό.

Περπατήσαμε δέκα λεπτά ως τη στάση του λεωφορείου. Στην αρχή, η Μπόμπι ήταν αμίλητη, οπότε συμπέρανα πως ήταν στεναχωρημένη ή εκνευρισμένη.

Πέρασες καλά; ρώτησα.

Ανησυχώ για τη Μελίσα...

Τι πράγμα;

Δε νομίζω πως είναι ευτυχισμένη, απάντησε η Μπόμπι.

Με ποια έννοια δεν είναι ευτυχισμένη; Σου είπε κάτι γι' αυτό;

Δε νομίζω πως αυτή και ο Νικ είναι πολύ ευτυχισμένοι μαζί.

Αλήθεια; ρώτησα.

Είναι λυπηρό...

Δεν επισήμανα πως η Μπόμπι είχε συναντήσει τη Μελίσα μόλις δύο φορές, αν και ίσως θα έπρεπε. Ομολογούμενως, ο Νικ και η Μελίσα δε φαίνονταν ξετρελαμένοι ο ένας για τον άλλο. Χωρίς την παραμικρή αφορμή, μου είχε πει ότι περίμενε πως το δείπνο που εκείνη είχε κανονίσει θα ήταν «σκέτος εφιάλτης».

Εμένα μου φάνηκε αστείος, είπα.

Σχεδόν δεν άνοιξε το στόμα του.

Ναι, ήταν χιουμοριστική η σιωπή του.

Η Μπόμπι δε γέλασε. Δεν το σχολίασα. Στο λεωφορείο, σχεδόν δεν ανταλλάξαμε κουβέντα, μιας και καταλάβαινα πως δε θα την ενδιέφερε η αβίαστη συμπάθεια που είχα αναπτύξει για τον σύζυγο-τρόπαιο της Μελίσα και ούτε μπόρεσα να σκεφτώ άλλο θέμα να κουβεντιάσουμε.

Όταν μπήκα στο διαμέρισμά μου, ένιωσα πιο μεθυσμένη απ' ό,τι ήμουν στο σπίτι. Η Μπόμπι είχε γυρίσει στο

δικό της, και ήμουν μόνη. Προτού πέσω για ύπνο, άναφα όλα τα φώτα. Το συνήθιζα καμιά φορά.

/

Οι γονείς της Μπόμπι περνούσαν έναν άσχημο χωρισμό εκείνο το καλοκαίρι. Η μητέρα της Μπόμπι, Έλενορ, ήταν ανέκαθεν ευαίσθητη συναισθηματικά και επί μεγάλα διαστήματα την κατέβαλλε μια απροσδιόριστη ασθένεια, κάτι που καθιστούσε τον πατέρα της, Τζέρρυ, τον αγαπημένο της γονιό σ' αυτή τη ρήξη. Η Μπόμπι τούς αποκαλούσε πάντα με το μικρό τους όνομα. Αυτό μάλλον είχε ξεκινήσει σαν μια επαναστατική πράξη, αλλά πλέον φάνταζε απλώς συναδελφικό, λες και η οικογένειά τους ήταν μια μικρή επιχείρηση την οποία διηύθυναν συλλογικά. Η αδερφή της Μπόμπι, Λύντια, ήταν δεκατεσσάρων κι έδειχνε να μην μπορεί να αντιμετωπίσει όλη αυτή την ιστορία με την ψυχραιμία της Μπόμπι.

Οι γονείς μου είχαν χωρίσει όταν ήμουν δώδεκα, και ο πατέρας μου είχε μετακομίσει πίσω στην Μπαλλίνα, εκεί όπου είχαν γνωριστεί. Έμεινα με τη μητέρα μου στο Δουβλίνο ώσπου να τελειώσω το σχολείο, και τότε μετακόμισα κι εκείνη στην Μπαλλίνα. Όταν ξεκίνησα το πανεπιστήμιο, μετακόμισα σ' ένα διαμέρισμα στην περιοχή Λίμπερτις¹ το οποίο ανήκε στον αδερφό του πατέρα μου. Στη διάρκεια του πανεπιστημιακού έτους νοίκιαζε το δεύ-

1. Μια από τις πιο ιστορικές γειτονιές της εργατικής τάξης στο κέντρο του Δουβλίνου, η οποία, παραδοσιακά, σχετίζεται με εμπόρους, τοπικές οικογενειακές επιχειρήσεις, καθώς και αποστακτήρια ούισκι και βιοτεχνίες υφασμάτων. (Σ.τ.Μ.)

τερο υπνοδωμάτιο σ' έναν άλλο φοιτητή, και ήμουν αναγκασμένη να κάνω ησυχία τα βράδια και να χαιρετάω ευγενικά τον συγκατάτοικό μου όποτε τον έβλεπα στην κουζίνα. Το καλοκαίρι, όμως, όταν ο συγκατάτοικός επέστρεψε στο σπίτι του, με άφηναν να μένω εκεί ολομόναχη και να φτιάχνω καφέ όποτε μου κάπνιζε και να αφήνω παντού ανοιχτά βιβλία.

Εκείνο τον καιρό έκανα πρακτική σ' ένα λογοτεχνικό πρακτορείο. Μαζί μου ήταν κι ένας ακόμα ασκούμενος, ο Φίλιπ, τον οποίο γνώριζα από το πανεπιστήμιο. Δουλειά μας ήταν να διαβάζουμε στοίβες χειρογράφων και να γράφουμε αναφορές της μίας σελίδας για τη λογοτεχνική τους αξία. Η αξία ήταν σχεδόν πάντα μηδενική. Καμιά φορά, ο Φίλιπ μού διάβαζε φωναχτά και με σαρδόνιο ύφος κατογραμμένες προτάσεις για να με κάνει να βάλω τα γέλια, αλλά δεν το κάναμε μπροστά στους μεγάλους που εργάζονταν εκεί. Δουλεύαμε τρεις μέρες την εβδομάδα και πληρωνόμασταν και οι δύο «έναν μισθό», κάτι που σήμαινε ότι δεν παίρναμε φράγκο. Κι επειδή το μόνο που είχα ανάγκη ήταν να τρώω και ο Φίλιπ έμενε με τους δικούς του, δεν είχε και ιδιαίτερη σημασία για μας.

Έτσι δικαιωνίζονται τα προνόμια, μου είπε μια μέρα στο γραφείο ο Φίλιπ. Πλούσιοι μαλάκες σαν εμάς που κάνουν απλήρωτη πρακτική και έχουν την πολυτέλεια να πιάνουν έτσι δουλειά.

Να μιλάς για τον εαυτό σου, αποκρίθηκα. Εγώ δεν πρόκειται ποτέ να πιάσω δουλειά.